

Riktlinjer för resor i tjänsten inom Tierps kommunkoncern

Dokumentets giltighet och beslut

Dokumentnamn: Riktlinjer för resor i tjänsten inom Tierps kommunkoncern
Gäller för: Kommunkoncernen
Gäller fr o m: 2022-01-01
Gäller t o m: 2025-12-31
Fastställd av: KF § 168/2021
Fastställd: 2021-12-14
Diarienummer: KS 2021/160

Dokumentansvar och handläggning

Dokumentansvarig: Kristina Sennblad, chef Kvalitet och strategisk utveckling
Handläggare: Sara Sjöqvist, Hållbarhetsstrateg, Kvalité och strategisk utveckling

Dokumenthistorik

Tidigare beslut: KS § 05/2006
Upphäver: Resepolicy för Tierps kommun

Innehållsförteckning

Inledning.....	4
Bakgrund.....	4
Syfte	4
Omfattning	4
Riktlinjer för resor	5
1. Resfria möten.....	5
2. Cykla eller gå.....	6
3. Kollektivtrafik.....	6
4. Organisationens bilpool eller hyrbil	6
5. Egen bil.....	6
6. Övriga färd sätt	6
Klimatväxling för flygresor	7
Sparsam och säker körning.....	7

Inledning

Tierps kommun har antagit ambitiösa mål för att bekämpa klimatförändringarna, i enlighet med Agenda 2030 och Parisavtalet. Kommunen och kommunkoncernens transporter ska vara fossilfria till år 2030 och senast år 2045 ska kommunen som helhet inte ha några nettoutsläpp av växthusgaser.

Transporter står i dag för en tredjedel av Sverige nationella utsläpp av växthusgaser och Riksdagen har beslutat om ett klimatmål för transportsektorn. Målet innebär att växthusgasutsläppen från inrikes transporter (utom inrikes luftfart) ska minska med minst 70 procent senast 2030 jämfört med 2010. I Tierps kommun står utsläppen av växthusgaser från transporter för 56 % av de totala geografiska utsläppen, vilket motsvarar 4,09 ton CO₂-ekvivalenter per person och år (2019). En förändring av resvanor liksom en omställning av fordonsflottan är åtgärder som krävs för att nå målen.

Det finns även ekonomiska incitament för kommunen att minska antalet resor i tjänsten. Varje resa är en kostnad. Som anställd eller förtroendevald i Tierps kommun finns idag dessutom möjlighet att använda privat bil i tjänsten och sedan få ersättning per körda mil. Under 2019 betalade kommunen ut ca 750 000 SEK i milersättning för 26 521 körda mil i privat bil.

Varje bilresa innebär en risk för individen. Att minska resandet i personbil till förmån för andra alternativ ökar trafiksäkerheten på våra vägar och minskar risken för den enskilda medarbetaren.

Bakgrund

Tierps kommun har sedan 2006 haft en resepolicy som styr valet av färdväg i tjänsten. Dokumentet behöver utvecklas i takt med den tekniska utvecklingen och forskningen på området. Den nya riktlinjen för resor i tjänsten är av vikt för att ledningen i kommunen ska kunna skapa förutsättningar för, och ha tydliga förväntningar på, personalens resvanor. Riktlinjen tydliggör vad som gäller för den enskilda medarbetaren och hur denna ska genomföra en väl planerad resa utifrån hållbarhet, hälsa, ekonomi och arbetstid.

Syfte

Riktlinjen syftar till att minska resandet i tjänsten samt minska de negativa effekterna av nödvändiga resor. Tierps kommun och kommunala bolag ska ta ansvar för samtliga medarbetare och minskad miljö- och klimatpåverkan. Varje resa innebär ett aktivt val för klimatet, för arbetstagarens hälsa, trafiksäkerhet, förvaltningens ekonomi och effektiv arbetstid.

Omfattning

Riktlinjen omfattar Tierps kommunkoncerns personal och politiska representanters resor och val av färdmedel i tjänsten. Medarbetare liksom förtroendevalda

uppmuntras dock att även resa med cykel och kollektivtrafik till och från sin arbetsplats.

Riktlinjer för resor

När du som medarbetare eller förtroendevald ska utföra ett ärende i tjänsten som innebär en resa ska nedanstående prioriteringslista användas. Utgå från ditt ärende och dina behov och fundera på hur det kan lösas på ett resurseffektivt sätt utifrån kostnad, miljöpåverkan, risker i trafiken och din totala arbetssituation.

Varje medarbetare och förtroendevald ansvarar för att riktlinjen efterlevs när resor sker inom tjänsten och betalas av Tierps kommun eller de kommunala bolagen.

Kortfattat gäller prioritering av färdmedel enligt följande:

1. Resfria möten
2. Cykla eller gå
3. Kollektivtrafik
4. Organisationens bilpool i första hand, därefter hyrbil. Samåk om möjligt!
5. Egen bil, efter överenskommelse med närmaste chef
6. Övriga färd sätt

Flyg ska undvikas i högsta möjliga mån. Det gäller både in- och utrikesresor. För alla flygresor tillkommer en intern avgift (utöver biljettpriset) som bekostas av verksamheten, en så kallad klimatväxling. Läs mer om detta på sida sju.

Vid beräkning av kostnadseffektivitet ska hänsyn tas till helheten och samtliga kostnader förknippade med resan, till exempel arbetstid, restid, logi och traktamenten. Vissa färd sätt, till exempel resa med tåg, gör det ofta möjligt att få längre sammanhängande tid för att arbeta under resan.

Möten och konferenser arrangerade av Tierps kommun eller bolagen och som inte är digitala ska förläggas så nära deltagarna som möjligt och mötestider anpassas till deltagarnas buss- och tågtider i så stor utsträckning som möjligt.

Planera om möjligt för att samåka med kollegor och att genomföra flera ärenden under samma resa.

1. Resfria möten

Innan en resa planeras och beställs ska medarbetaren överväga om det är lämpligt att ersätta resan till förmån för distansmöte. Digitala möten lämpar sig ofta bra för avstämningar med människor man redan har en god relation med, uppföljningssamtal om redan uppstartade arbeten/projekt och överlämning av enkelriktad information. Fysiska möten är bäst för att etablera nya relationer och när man vill skapa engagemang och delaktighet, bygga kultur eller komma fram till nya idéer och lösningar.

2. Cykla eller gå

Cykling ska uppmuntras för korta (upp till 5 km) resor i tjänsten, till exempel genom att tjänstecyklar och hjälm tillhandahålls på arbetsplatsen. Det ska finnas tillgång till tjänstecykel och vid behov elcykel (flera arbetsplatser kan samverka utifrån behov). Cykelhjälm minskar skaderisken markant vid cykling och ska användas vid cykling i tjänsten. Vintertid bör cyklarna ha dubbdäck. Information om hur cykel genom cykelpoolen bokas finns på intranätet.

3. Kollektivtrafik

Tåg och buss är ofta ett mycket bra val både vid kortare resor inom länet och längre resor. Alternativet att resa kollektivt ska alltid övervägas innan bil används. Av miljö- och trafiksäkerhetsskäl kan tåg i kombination med övernattningsvara lämpligare val än flyg och bil. Inte minst i de fall som tågresan möjliggör arbete under restiden. Inom Sverige görs tågresan i 2:a klass, endast i undantagsfall i 1:a klass. Information finns på intranätet om hur du bokar och betalar din kollektivtrafikresa.

4. Organisationens bilpool eller hyrbil

Vid längre tjänsteresor som ska göras med personbil ska bilpoolen användas i första hand. I andra hand ska extern hyrbil användas. Eftersom en hyrbil vanligen är relativt ny är den ofta ett säkrare och mer miljöanpassat alternativ än egen bil. Vid längre resor är hyrbil dessutom billigare för arbetsgivaren. Fossilfri hyrbil ska efterfrågas i första hand och om det är möjligt för att genomföra resan. Bokning av hyrbil ska vara godkänd i förväg av närmaste chef. Information om hur bil genom bilpoolen och hyrbilar bokas finns på intranätet.

5. Egen bil

Egen bil ska enbart användas vid enstaka och kortare tjänsteresor när alternativ saknas och efter godkännande av närmaste chef. Chefen har rätt att avslå milersättning. Information om vad som gäller vid användning av egen bil i tjänsten finns på intranätet.

6. Övriga färdsätt

Flygresor ska undvikas i högsta möjliga mån. Tåg eller buss ska alltid väljas för resor understigande 60 mil. Om särskilda skäl föreligger, kan undantag göras. I dessa fall ska kommundirektör/bolagets VD i förväg godkänna flygresan. Anledningen till flygresan ska anges på reseräkningen. Resenären ska medverka till att restider om möjligt justeras så att resan blir så kostnadseffektiv som möjligt.

Inom Sverige ska i första hand kollektiva anslutningstransporter från flygplats användas. Vissa sådana biljetter kan köpas hos avtalad resebyrå samtidigt som

färdbiljett, till exempel tåg eller flygbuss Uppsala – Arlanda. Resa med taxi kan företas då allmänna kommunikationer saknas, om det avsevärt förkortar restiden, underlättar bagagetransport eller blir kostnadseffektivt genom samåkning. Vid val av taxi ska miljöbil (enligt vägtrafikskattelagen) efterfrågas i första hand.

Klimatväxling för flygresor

Klimatväxling innebär att inom en organisation lägga till en extra avgift på de resor som ger höga koldioxidutsläpp. Dessa pengar används sedan till åtgärder som syftar till att sänka organisationens klimatpåverkan. Systemet ska ge ett tydligt ekonomiskt incitament till verksamheten och dess anställda att bidra till att uppnå klimatmålet.

I Tierps kommun tillkommer en avgift om 2000 kronor för en flygresor (tur och retur). Dessa pengar överförs till ett separat konto, en så kallad klimatpott i respektive organisation inom kommunkoncernen. Kommunens/bolagens verksamheter kan ansöka om att använda medel från den organisationsanknutna klimatpotten till åtgärder som minskar utsläppen av växthusgaser. Kommundirektören/VD beslutar om fördelning av klimatpottens pengar.

Sparsam och säker körning

Resandet är en del av arbetsmiljön och har även stor påverkan på den yttre miljön. Av omsorg om både personal och miljö ska resorna därför göras så trafiksäkert och miljöanpassat som möjligt. Alla följer trafikreglerna och kör med hänsyn, omdöme och ansvar.

Samtal i mobiltelefon ska undvikas under körning. Om samtal är nödvändigt ska handsfreeutrustning enligt lag användas. Rast eller vila på minst 15 minuter bör tas efter cirka två timmars körning. Lokala regler för tomgångskörning måste efterlevas, normalt inom tätbebyggt område är 1 – 2 minuter.

Körsättet har stor påverkan på bränsleförbrukningen och avgasutsläpp. Med ett sparsamt körsätt kan man spara både pengar och miljö utan att förlora tid. Det är extra viktigt att personal som kör mycket bil i tjänsten har kunskap om sparsam körning.